

TELEGRAF – Campanie „Aproape de voi”

Combatem violența domestică cu un sistem vicios și o legislație găunoasă

Cum pot fi „dezarmați” monștrii care își abuzează copiii?!

Patru frați, doi băieți și două fete, cu vârste cuprinse între 3 și 13 ani. Soarta acestora a fost hotărâtă, din păcate, de doi părinți irresponsabili - un cuvânt foarte delicat pentru a descrie situația pe care urmează să o prezentăm. În octombrie 2016, tatăl lor, un bărbat de aproximativ 34 de ani, a fost încarcerat pentru săvârșirea infracțiunii de furt. Locuia împreună cu soția (niciunul nu este de etnie romă) și cei patru copii într-o cotineată, undeva pe raza comunei Cumpăna. Pentru că familia era întreținută, probabil, de „veniturile” instabile ale capului arestat, familia extinsă, din partea tatălui a trimis-o pe tânăra mamă „la produs”. Au pus presiune pe ea, iar femeia a cedat și și-a luat lumea în cap anul trecut, înainte de Paște. A lăsat în urmă cei patru prunci, complet izolați și neprotejați. Inițial, au fost preluați de un unchi al tatălui, iar apoi luați sub „aripa” protecției a bunicii paterne, dar și aceasta este abuzată fizic de ginere, așa că atmosfera de familie numai caldă și primitoare nu este.

Cazul acesta a ajuns la urechile administrației locale din Cumpăna prin intermediul instructorului de lupte greco-romane care îl antrenează pe copilul cel mai mare al familiei. În ciuda condițiilor și atmosferei în care trăiește, băiatul de 13 ani este medaliat cu aur la Campionatul Internațional de Lupte Greco-Romane și se ține serios de treabă. Așa că, prin eforturile reunite a diverșilor agenți economici din localitate, a serviciilor sociale din cadrul Primăriei Cumpăna, dar și a câtorva ONG-uri, s-a reușit găsirea unei locuințe cu două camere, baie și bucătărie, dar și dotarea acesteia cu lucruri necesare unui minim de confort (paturi, cearșafuri, plăpumi, haine, mâncare, etc). Copiii au fost mutați împreună cu bunica paternă în această locuință, însă chiar în Vinerea Mare, bunica a pus lacătul pe ușă și a venit să reclame autorităților că dacă nu este lăsată să stea cu concubinul în acea casă, ea pleacă și își vede drum?! „Aducem și concubinul, trec sărbătorile pascale, iar ulterior, constatăm că ei stăteau tot în cocioabă, care era ridicată ilegal, pe un teren ocupat abuziv. Am dărâmat cocioaba, au acceptat într-un final să stea în locuința pusă de noi la dispoziție. Dar ce facem, noi, mai departe, cu cei patru copii? Copiii sunt frumoși și deștepti. Fetii mai mare, de 10 ani, se așteaptă să facă 12 ani pentru a fi dată spre prostituție, așa cum s-a procedat și cu alte fete din familia lor. Am demarat actele pentru a da copiii în grija bunicii paterne, dar după cele întâmplante, eu ce încredere mai am să continui cu actele? Stau și mă întreb: în ce direcție să o luăm?”, a povestit primarul comunei Cumpăna, Mariana Găju.

Mama celor patru a fost găsită prin Viișoara, însărcinată și cu un copilăș de vreo doi ani atârnat de fuste. Are un bărbat cu care trăiește și se mai gândește dacă să se întoarcă la ceilalți patru...

■ **UN SISTEM VICIOS** ■ Cazul prezentat nu este singular. Sunt cu miile numai la noi în județ. Deci întrebarea „Ce facem cu copiii aceștia?”, supuși clar abuzului fizic, verbal, emoțional, este mai degrabă un strigăt disperat de ajutor decât motorul unei soluții. Cum și unde se pot

găsi aceste soluții? Vorbim despre soluții concrete la probleme reale.

În primul rând vorbim de rețeaua prin care ajung astfel de cazuri la locul potrivit și la omul potrivit să găsească soluția potrivită. Păi dacă un om, în cazul prezentat mai sus, profesorul de sport, nu s-ar fi implicat, nimeni nu știa și nu făcea nimic pentru acești copii. Așadar, lipsește veriga de legătură între situația concretă și „salvatorul” situației - asistentul social din cadrul administrației locale. Normal și firesc ar fi să existe o rețea a asistenței sociale la care oamenii să se conecteze repede. Unde se duce un copil abuzat fizic, psihic sau emoțional (uneori nici nu-și dă seama că este abuzat)? dar o femeie bătută de bărbat? Dar un bătrân ținut la pat și maltrat de copii, nepoți, etc? Cum ajung toate aceste aspecte, hai nu în lumina reflectoarelor, dar măcar într-o lumină? Răspunsul pare a se întoarce la asistentul social. În momentul de față, acest domeniu se află, clar, la coada priorităților autorităților locale căci, după cum o poate arăta o analiză sumară a tuturor acestor aspecte, foarte puține localități din județul Constanța (ca să nu mai vorbim pe plan național) au cel puțin un asistent social. Deși nevoile comunităților pe domeniul asistenței sociale, mai ales în mediul rural, dar și în municipii, sunt din ce în ce mai mari, nimeni și nimic nu poate obliga o autoritate locală să aibă propriul asistent social. De exemplu, în 2017, potrivit Direcției Generale de Asistență Socială și pentru Protecția Copilului Constanța, la nivelul județului s-au înregistrat 1.207 cazuri de violență domestică, iar dintre acestea, 1.185 victime au fost copii cu vârste de la 1 la 17 ani, iar alte 22 de cazuri, adulți. Așadar, dacă nu există obligativitate, nu există nici dorință.

Mergând pe acest traseu al logicii, nici absolvenții cu diplomă de asistent social nu se înghesuie să ocupe un post în domeniul acesta cu atât de multe probleme. De ce? În primul rând, din cauza salariului foarte mic. După ultimele majorări ale acestuia an, un asistent social cu peste 20 de ani de vechime ajunge să ia „fabulosul” salariu de 1.358 de lei net, iar unul asistent social debutant, cu studii medii - 1.162 lei. Cu ce motivație să vină

un om să se implice în viața comunității locale, să rezolve niște probleme așa de sensibile și complexe cum sunt cele relatate mai sus? Și apoi din ce să trăiască? Poate vă întrebați cam ce trebuie să facă un asistent social, în afară de tone de hârtoage! Se ocupă, în principal, cu recuperarea și (re)integrarea psiho-socială și profesională a persoanelor cu probleme speciale: deficiențe psihice și/sau fizice, comportament antisocial (delicvență), probleme sociale diverse. Desfășoară o activitate complexă și variată: analizează influența factorilor sociali asupra stării de sănătate mentală și a comportamentului uman, acordă consultații privind drepturile și obligațiile asistaților, colaborează cu instituții sau organizații care au obiective similare, participă la elaborarea metodelor și tehnicilor de lucru, propune măsuri de ajutorare sau recuperare. Munca unui lucrător social este aceea de a ajuta oamenii în rezolvarea problemelor legate de situația lor socială sau de viață personală. Și, credeți-mă, condițiile de lucru nu sunt deloc ideale, căci un asistent social are nevoie de toată protecția posibilă - fizică, dar și psihică, din partea poliției, jandarmilor, ba chiar și armata salvării! Și toate acestea pentru o mie de lei?!

■ **O LEGISLAȚIE „GĂUNOASĂ”** ■ Să presupunem, prin absurd, că se va pune la punct o strategie unitară, cel puțin la nivel de județ, astfel încât un om aflat în situații extreme, de genul acesta, să capete încredere că cel căruia i se adresează va lucra în interesul lui și nu este prieten cu polițistul din localitate sau cine știe ce consilier, ori că sesizarea lui ajunge cine știe pe unde, eventual într-un coș de gunoi. Și că asistentul social, care acum ba este, ba nu este, este sprijinit de toate autoritățile competente în domeniu - Poliție, Direcția pentru Protecția Copilului și Asistență Socială, școală, ba chiar, preotul din localitate (sau mai ales și de preotul din localitate). Toate aceste forțe converg într-o singură direcție și cu toată bunăvoința și dragostea față de semenii lor aflați în nevoie, găsesc soluția ideală de rezolvare a problemei.

Știți de ce se vor lovi? Legislație! Sunt mii de cazuri în care toate aceste autorități nu reușesc să intervină, nici separat, nici

împreună, pentru că legislația este „găunoasă”. Oamenii sistemului o știu foarte bine, de ani de zile. Au făcut informări, întâlniri și alte seminarii și alte întâlniri. Degeaba! Până când cineva nu va pune pe hârtie toate bubele sistemului și va prezenta și alternative de vindecare a acestora, nu se va întâmpla nimic.

Acest „cineva” pare să fie primarul comunei Cumpăna, din poziția sa de vicepreședinte al Consiliului Comunelor și Regiunilor din Europa. Mariana Găju a demarat procedurile de necesare întocmirii unui document de schimbare a legilor în vigoare din domeniul asistenței sociale. Mai exact, principalul amendament ar fi decăderea din drepturile părintești a celor care își aduc proprii copii în stadiul abuzului fizic, psihic, emoțional. Iar cazul prezentat mai sus este un exemplu în acest sens. Ca să nu mai spunem că tot în Cumpăna a fost înregistrat un alt caz, recent, în care două fetițe, de doi și, respectiv, cinci ani, erau trimise de părinții alcoolici, în plină iarnă, să cerșească pentru ca adulții să fie aprovizionați cu băutură. „Dacă nu aduceau băutură, nu aveau ce să caute acasă. Ce fel de violență este aceasta, ce fel de educație?”, a mai subliniat edilul. În acest caz, autoritățile locale și DGASPC Constanța au reușit să ia fetițele din familie. „Este nevoie de solidaritate pentru prevenirea și măcar micșorarea fenomenului de violență în familie. Noi, la nivelul comunelor ne confruntăm nu doar cu cazuri de violență verbal sau fizică, ci și psihologică. Acesta este și motivul pentru care solicităm o lege care să modifice legea, iar părinții care își bat copiii sau îi abuzează în diferite feluri, să poată fi decăzuți din drepturi”, a declarat Mariana Găju în cadrul unei întâlniri de lucru organizată de DGASPC Constanța.

Și să nu uităm rolul major pe care l-ar putea avea cea mai importantă instituție în acest domeniu - Direcția Generală de Asistență Socială și pentru Protecția Copilului! Multe dintre cazuri ajung târziu și foarte târziu în atenția reprezentanților Direcției. Majoritatea însă nu ajung deloc. În unele situații se intervine prompt, în altele nu. Niciuna nu seamănă cu cealaltă, dar procedurile și metodologia sunt aceleași. Ambele viciate de sistem și legislație. Deocamdată, în sensul combaterii violenței domestice a fost demarată o... campanie. Se speră la strângerea relațiilor dintre Direcție și autoritățile publice locale, dar lupta este abia la început (de ce oare?) și este una de tip sisific. Se dorește nu stoparea fenomenului, căci ar fi un ideal greu de atins, dar măcar încetinirea lui, mai ales prin implicarea oamenilor care pot face diferența în sistem, prin trecerea de la un tip de asistență socială pasivă - care presupune doar plata diferitelor alocații și întocmirea diferitelor hârtoage, la asistență socială activă, în care omul chiar să conteze.

Vom reveni cu mai multe informații și așteptăm cu înfrigurare ceva reacții și modificări, cât de mici, din toate punctele de vedere!

Andreea **ROGOVEANU**
andreea.rogoveanu@telegrafonline.ro